

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ 1, σελ.: 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 • Ασφάλεια και υγεία στην εργασία: Διαχείριση και διοίκηση	15
1.1. Διαχείριση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία	17
1.2. Τι θέλει να γνωρίζει ένας εργοδότης.....	17
1.3. Τι είναι η ΑΥΕ, υπάρχει όφελος από την εφαρμογή της, πόσο κοστίζει η μη πρόληψη, πόσο ωφελεί η πρόληψη	18
1.4. Νομοθεσία	18
1.4.1. Ο Νόμος 3850/2010	19
1.4.2. Διατάξεις που ισχύουν εν γένει σε όλες τις επιχειρήσεις	24
1.4.2.1. Το Π.Δ. 16/1996.....	24
1.4.3. Διατάξεις μέρος των οποίων ισχύει εν γένει σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων	25
1.5. Σύντομη αναφορά στις υποχρεώσεις του εργοδότη.....	26
1.5.1. Βασικές προβλέψεις για τις υποχρεώσεις των εργοδοτών.....	28
1.5.1.1. Γενικές υποχρεώσεις εργοδοτών	30
1.5.1.2. Υποχρεώσεις για συντήρηση κ.λπ.....	31
1.5.1.3. Υποχρεώσεις για ΕΥΑΕ κ.λπ.	32
1.5.1.4. Πρώτες Βοήθειες, πυρασφάλεια, εκκένωση των χώρων από τους εργαζόμενους, σοβαρός και άμεσος κίνδυνος.....	33
1.5.1.5. Ενημέρωση - εκπαίδευση εργαζομένων	34
1.5.1.6. Ενημέρωση λοιπών παραγόντων στον χώρο εργασίας	35
1.5.2. Υποχρεώσεις εργαζομένων	35
1.5.3. Άλλες προβλέψεις	36
1.5.4. Άλλες νομοθετικές υποχρεώσεις εργοδότη	38
1.6. Διοικητικές κυρώσεις (Άρθρο 71 του Ν. 3850/2010)	41
1.6.1. Πρόστιμο	41
1.6.1.1. Κυρώσεις κατά δέσμη αρμοδιότητα.....	42
1.6.1.2. Διαδικασία επιβολής προστίμου	42

1.6.2. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας.....	42
1.6.3. Συνεκτίμηση δεδομένων για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.....	43
1.6.3.1. Δυνατότητα χορήγησης εύλογης προθεσμίας συμμόρφωσης.....	43
1.6.3.2. Αποκλεισμός εργοδότη από διαγωνισμούς.....	43
1.6.4. Κατηγοριοποίηση παραβάσεων προστίμων.....	43
1.7. Ποινικές κυρώσεις.....	43
1.7.1. Άρθρο 72 του Ν. 3850/2010.....	43
1.7.2. Άρθρο 28 του Ν. 3996/2011.....	44
1.8. Υποβολή στοιχείων μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων ΕΡΓΑΝΗ, ΑΠΛΟ και ΟΠΣ.....	44
1.9. Δελτία ελέγχου επιθεωρητών εργασίας.....	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 • Μάνατζμεντ ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων.....	49
2.1. Τι θεωρείται μάνατζμεντ.....	51
2.2. Μάνατζμεντ ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων.....	51
2.2.1. Επιδόσεις του μάνατζμεντ.....	52
2.2.2. Το μάνατζμεντ της ασφάλειας και της υγείας στην πράξη.....	53
2.3. Προϊστάμενοι και ασφάλεια και υγεία.....	53
2.3.1. Κατάρτιση προϊσταμένων.....	54
2.4. Επιτυχημένο μάνατζμεντ ασφάλειας και υγείας.....	54
2.5. Οδηγοί και πρότυπα για τα συστήματα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας στην εργασία.....	56
2.5.1. Τα οφέλη.....	56
2.5.2. Επίτευξη σημαντικής προόδου.....	56
2.5.3. Επανεξέταση της κατάστασης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και υγείας.....	57
2.5.4. Δηλώσεις πολιτικής σε θέματα υγείας και ασφάλειας.....	57
2.5.5. Τα πρότυπα.....	58
2.5.6. Συμμετοχή και διαβούλευση.....	59
2.5.7. Απαιτήσεις προγραμματισμού.....	60
2.5.8. Εκτίμηση του επαγγελματικού κινδύνου.....	60
2.5.8.1. Η διαδικασία εκτίμησης του επαγγελματικού κινδύνου.....	60
2.5.8.2. Αποτελεσματική εφαρμογή.....	61
2.5.8.3. Παρακολούθηση.....	62
2.6. Συγκριτική αξιολόγηση.....	63
2.6.1. Η διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης.....	63
2.6.2. Δείκτες επιτυχίας.....	65
2.7. Διαδικασίες έκτακτης ανάγκης.....	65
2.7.1. Εντοπισμός των κινδύνων.....	65
2.7.2. Εγκεκριμένος κώδικας πρακτικής.....	66
2.7.3. Καθορισμός διαδικασίας έκτακτης ανάγκης.....	66
2.8. Διαχείριση κινδύνου.....	67
2.8.1. Τι σημαίνει διαχείριση κινδύνου.....	67
2.8.2. Ο ρόλος της διαχείρισης κινδύνου.....	67
2.8.3. Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνου.....	67
2.8.4. Η αναγκαιότητα ομαδικής εργασίας.....	69
2.8.5. Τεχνικές διαχείρισης κινδύνου.....	69
2.8.6. Στρατηγικές διαχείρισης κινδύνου.....	71
2.8.7. Προγράμματα διαχείρισης κινδύνου.....	72

2.9. Πηγές πληροφοριών για την ασφάλεια και την υγεία.....	73
2.9.1. Επίσημες (πρωτογενείς) πηγές.....	73
2.9.2. Δευτερογενείς πηγές.....	73
2.9.3. Εσωτερικές πηγές.....	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 • Αναγγελία, καταγραφή και διερεύνηση ατυχημάτων, ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων	77
3.1. Υποχρεώσεις αναγγελίας	79
3.1.1. Σημαντικοί ορισμοί.....	82
3.1.2. Αρμόδια άτομα.....	83
3.1.3. Επαγγελματικές ασθένειες.....	83
3.1.4. Καταγραφή και τήρηση αρχείου.....	84
3.2. Διερεύνηση ατυχημάτων	84
3.2.1. Παρ' ολίγον ατυχήματα.....	87
3.3. Το κόστος των ατυχημάτων	88
3.3.1. Άμεσο κόστος.....	88
3.3.2. Έμμεσο κόστος.....	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 • Αρχές πρόληψης ατυχημάτων	91
4.1. Ορισμοί ατυχημάτων.....	93
4.2. Συμβάντα.....	93
4.3. Πηγή κινδύνου, κίνδυνος και επικινδυνότητα.....	93
4.4. Στρατηγικές πρόληψης ατυχημάτων.....	94
4.4.1. Ασφαλής χώρος εργασίας.....	94
4.4.2. Ασφαλή πρόσωπα στην εργασία.....	95
4.4.3. Μέσα πρόληψης ατυχημάτων.....	98
4.5. Ασφαλείς μέθοδοι εργασίας.....	99
4.5.1. Ανάλυση ασφάλειας της εργασίας.....	100
4.5.2. Συστήματα άδειας εργασίας.....	100
4.6. Συστήματα παρακολούθησης της ασφάλειας.....	102
4.7. Δείκτες ατυχημάτων και προβλημάτων υγείας.....	108
4.8. Εκτίμηση επαγγελματικού κινδύνου.....	109
4.8.1. Καταγραφή της ΕτΕΚ.....	110
4.8.2. Γενικές ΕτΕΚ.....	110
4.8.3. Επικαιροποίηση της ΕτΕΚ.....	110
4.8.4. Επανεξέταση της ΕτΕΚ.....	111
4.8.5. Έλεγχος επικινδυνότητας/πηγής κινδύνου.....	111
4.8.6. Μεθοδολογία για την Εκτίμηση του Επαγγελματικού Κινδύνου.....	112
4.8.7. Διαχείριση επικινδυνότητας με τη Μέθοδο «Bow-Tie».....	115
ΜΕΡΟΣ 2, σελ.: 117	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 • Ασφάλεια και ανθρώπινη συμπεριφορά	119
5.1. Συμπεριφορική προσέγγιση στην ασφάλεια.....	122
5.1.1. Καθορισμός των προτύπων.....	123
5.1.2. Κατάρτιση στην ασφαλή συμπεριφορά.....	123
5.1.3. Προγράμματα ασφαλούς συμπεριφοράς.....	124
5.1.3.1. Επιτυχή προγράμματα ασφαλούς συμπεριφοράς.....	124

5.2. Ανθρώπινο λάθος	126
5.3. Προγράμματα παροχής κινήτρων	129
5.3.1. Προγράμματα ανταμοιβών για την ασφάλεια	129
5.4. Εργαζόμενοι σε άτυπες μορφές εργασίας.....	129
5.4.1. Μείωση του άγχους κατά την εργασία σε βάρδιες	130
5.4.2. Συνδρομή στους εργαζόμενους με άτυπες μορφές εργασίας	131
5.5. Καθιέρωση κουλτούρας ασφάλειας: Οι σχετικές αρχές.....	131
5.5.1. Καθιέρωση κουλτούρας ασφάλειας. Βασικά χαρακτηριστικά.....	132
5.6. Ενημέρωση	132
5.6.1. Εμπόδια στην επικοινωνία.....	132
5.7. Κατάρτιση στην υγεία και ασφάλεια.....	133
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 • Εργονομία	137
6.1. Η εφαρμογή της εργονομίας σε συνθήκες εργασίας	139
6.2. Αρχές εργονομικού σχεδιασμού	141
6.3. Χειριστήρια και διατάξεις απεικόνισης	142
6.4. Εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης	142
6.4.1. Κανονιστικές διατάξεις για εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης.....	145
6.4.2. Ελάχιστες απαιτήσεις για θέσεις εργασίας με οθόνες οπτικής απεικόνισης	146
6.5. Εργασίες χειρωνακτικής διακίνησης – Τραυματισμοί και παθήσεις.....	156
6.5.1. Αρχές ορθού χειρισμού φορτίων	157
6.5.2. Κανονιστικές διατάξεις για τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων	158
6.6. Ενέργειες της διοίκησης	160
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 • Στρες στην εργασία	161
7.1. Τι είναι το στρες.....	163
7.1.1. Ταξινόμηση των στρεσογόνων παραγόντων	163
7.1.2. Θεωρία των ρόλων	166
7.1.3. Προσωπικότητα και στρες	166
7.1.4. Οι γυναίκες στην εργασία.....	167
7.1.5. Οι συνέπειες του στρες.....	168
7.1.6. Συνήθεις στρεσογόνες καταστάσεις	168
7.1.7. Μέτρηση του στρες.....	169
7.1.8. Στρατηγικές αντιμετώπισης του στρες	171
7.1.9. Πρότυπα διαχείρισης εργασιακού στρες της HSE	172
7.2. Βία στην εργασία	173
7.2.1. Τι είναι βία	173
7.2.2. Εργασιακή βία	174
7.2.3. Σωματική βία	174
7.2.4. Ψυχολογική βία	174
7.2.5. Το νομικό πλαίσιο.....	175
7.2.6. Εκτίμηση της επικινδυνότητας	175
7.2.7. Στρατηγικές πρόληψης και ελέγχου βίας	176
7.2.8. Παροχή βοήθειας σε θύματα βίας	177
7.2.9. Πολιτική για τη βία στην εργασία.....	177
7.3. Διαταραχές μετατραυματικού στρες	177

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 • Επαγγελματικές ασθένειες και παθήσεις	181
8.1. Επαγγελματική υγεία	183
8.1.1. Θέματα που πρέπει να εξετάζονται	184
8.1.2. Επαγγελματίες του τομέα της ασφάλειας και υγείας στην εργασία	184
8.2. Επαγγελματικές ασθένειες.....	185
8.2.1. Κύριες αιτίες και επιπτώσεις	185
8.3. Συμβουλευτική υπηρεσία επαγγελματικής υγείας.....	186
8.4. Προγράμματα επαγγελματικής υγείας	187
8.5. Οφέλη των υπηρεσιών επαγγελματικής υγείας.....	189
8.6. Κάπνισμα στην εργασία	190
8.6.1. Χρήση ουσιών στον χώρο εργασίας.....	191
8.6.2. Κατανάλωση αλκοόλ στην εργασία.....	191
8.6.3. Υγιεινός τρόπος ζωής	192
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 • Πρώτες Βοήθειες	193
9.1. Γενικές Οδηγίες για Πρώτες Βοήθειες σε χώρους εργασίας.....	195
9.1.1. Αίθουσες Πρώτων Βοηθειών	196
9.1.2. Ο ρόλος των παρόχων Πρώτων Βοηθειών	196
9.1.3. Εξοπλισμός Πρώτων Βοηθειών.....	197
9.1.3.1. Φορητά κιτ Πρώτων Βοηθειών	198
9.2. Οδηγός παροχής Πρώτων Βοηθειών στην εργασία.....	199
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 • Επικίνδυνες ουσίες	203
10.1. Πληροφορίες επικινδυνότητας και συσκευασίας για διακίνηση χημικών ουσιών (Ευρωπαϊκός Κανονισμός CLP).....	205
10.1.1. Απαιτήσεις εφοδιασμού	205
10.1.2. Πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού CLP	205
10.1.3. Απαιτήσεις ταξινόμησης	206
10.1.4. Δελτία δεδομένων ασφαλείας.....	207
10.1.5. Επισήμανση	207
10.1.6. Συσκευασία	218
10.2. Επικίνδυνες ουσίες και μείγματα - Ταξινόμηση	218
10.3. Κανονισμός της ΕΕ για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH).....	222
10.4. Αρχές τοξικολογίας.....	222
10.4.1. Επιδράσεις από την έκθεση σε τοξικές ουσίες	223
10.4.2. Οδοί εισόδου τοξικών ουσιών στο σώμα.....	224
10.4.3. Σχέση δόσης-απόκρισης (δοσοεξαρτώμενη αντίδραση)	225
10.4.4. Όργανα-στόχοι και συστήματα-στόχοι	226
10.4.5. Προστατευτικοί μηχανισμοί - σωματίδια.....	226
10.5. Όρια έκθεσης στον χώρο εργασίας.....	227
10.5.1. Μονάδες μέτρησης	227
10.6. Διακίνηση και αποθήκευση επικίνδυνων ουσιών.....	227
10.7. Δελτία δεδομένων ασφαλείας / Πληροφορίες για προϊόντα.....	228
10.8. Εκτιμήσεις επικινδυνότητας για την υγεία	229

10.8.1. Διαδικασίες εταιρικής συμμόρφωσης	231
10.9. Αρχές ορθής πρακτικής	231
10.10. Επίβλεψη της υγείας	232
10.10.1. Έλεγχος των επικίνδυνων για την υγεία ουσιών.....	233
10.10.2. Διαδικασίες επίβλεψης της υγείας.....	234

ΜΕΡΟΣ 4, σελ.: 235

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 • Τεχνολογία ασφάλειας	237
11.1. Επιλογή εξοπλισμού εργασίας.....	240
11.2. Αρχές ασφάλειας στα μηχανήματα	240
11.3. Κίνδυνοι που προκύπτουν κατά τις φάσεις λειτουργίας μηχανημάτων	242
11.4. Μέσα προστασίας από μηχανήματα	243
11.5. Προστατευτικές διατάξεις μηχανημάτων	245
11.5.1. Λειτουργία με παράκαμψη προφυλακτήρων	246
11.6. Προγραμματισμένη συντήρηση	246
11.7. Εκτίμηση επικινδυνότητας μηχανήματος – Ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας.....	246
11.8. Ανυψωτικές εργασίες και ανυψωτικός εξοπλισμός.....	247
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 • Πυροπροστασία	249
12.1. Το τρίγωνο της πυρκαγιάς.....	251
12.2. Αιτίες εξάπλωσης πυρκαγιάς.....	251
12.3. Πυρόσβεση	252
12.4. Κατηγορίες πυρκαγιάς και μέσα πυρόσβεσης	253
12.5. Συστήματα πυρασφάλειας.....	254
12.6. Υπηρεσίες πυρόσβεσης και διάσωσης.....	255
12.6.1. Λειτουργίες των υπηρεσιών πυρόσβεσης και διάσωσης.....	255
12.7. Νομικές απαιτήσεις	255
12.7.1. Γενικά μέτρα πυρασφάλειας.....	256
12.7.2. Καθήκοντα υπεύθυνου επιχείρησης.....	256
12.7.3. Καθήκοντα εργαζομένων	258
12.7.4. Εκτελεστικές διατάξεις	258
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 • Ηλεκτρική ασφάλεια	259
13.1. Αρχές ηλεκτρικής ασφάλειας	261
13.1.1. Νομικές απαιτήσεις	261
13.1.2. Γείωση	261
13.1.3. Αφάλλειες	262
13.1.4. Διακόπτες κυκλώματος	262
13.1.5. Διακόπτες διαφορικής προστασίας	262
13.1.6. Ασφαλείς μέθοδοι εργασίας.....	262
13.2. Αιτίες και συνέπειες της ηλεκτροπληξίας.....	262
13.3. Φορτές ηλεκτρικές συσκευές	263
13.3.1. Μέτρα προφύλαξης	263
13.3.2. Δοκιμαστική εφαρμογή φορτών ηλεκτρικών συσκευών	264

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 • Ασφάλεια στοιχείων κτιριακών εγκαταστάσεων και χώρων εργασίας	265
14.1. Δάπεδα και οδοί διέλευσης	267
14.2. Πτώσεις και πτώση αντικειμένων.....	267
14.3. Παράθυρα και διαφανείς ή ημιδιαφανείς θύρες, πύλες και τοίχοι.....	267
14.4. Παράθυρα, φεγγίτες και αεραγωγοί.....	268
14.5. Οργάνωση οδών διέλευσης.....	268
14.6. Θύρες και πύλες	268
14.7. Κυλιόμενες σκάλες και κυλιόμενοι διάδρομοι	269
14.8. Είσοδος σε/έξοδος από τον χώρο εργασίας	269
14.9. Εργασία σε ύψος	270
14.9.1. Υπευθυνότητες	270
14.9.2. Εργαζόμενοι	271
14.10. Συστήματα κυκλοφορίας.....	272
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 • Τεχνικά έργα και εργολάβοι	273
15.1. Πηγές κινδύνου στον κατασκευαστικό κλάδο	275
15.2. Εργολάβοι και σχετικές διατάξεις.....	275
15.3. Διατάξεις για τα τεχνικά έργα	276
15.3.1. Συντονιστές ΑΥΕ κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου	276
15.3.2. Συντονιστές ΑΥΕ κατά την εκτέλεση του έργου	285
15.4. Σχέδιο και φάκελος ασφάλειας και υγείας	285
15.4.1. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση.....	286
15.4.2. Δημόσια έργα	286
15.5. Μέθοδος ασφαλούς εργασίας	286
15.5.1. Περιεχόμενο της μεθόδου ασφαλούς εργασίας	287
15.5.2. Η σημασία της μεθόδου ασφαλούς εργασίας	287
15.6. Συνύπαρξη εργολάβου και υπεργολάβων	288
15.6.1. Εργασίες αφαίρεσης αμιάντου	289
15.7. Εσωτερικοί κανονισμοί για τους εργολάβους	290
15.8. Ατυχήματα στον κλάδο των κατασκευών	290
15.9. Εργασίες συντήρησης.....	291
15.9.1. Μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) στα εργοτάξια	291
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16 • Μηχανική διακίνηση	293
16.1. Συστήματα μηχανικής διακίνησης	295
16.1.1. Μεταφορείς υλικών.....	295
16.1.2. Μέσα προφύλαξης στους μεταφορείς.....	296
16.1.3. Ανυψωτήρες.....	297
16.1.4. Κινητός εξοπλισμός εργασίας	297
16.1.4.1. Εξοπλισμός μηχανικής διακίνησης	297
16.1.4.2. Χώρος λειτουργίας του εξοπλισμού μηχανικής διακίνησης.....	298
16.1.4.3. Απαιτήσεις για τους χειριστές.....	299
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 • Το εργασιακό περιβάλλον	301
17.1. Χωροθέτηση και διάταξη των χώρων εργασίας	303
17.2. Η χρήση χρωμάτων στον χώρο εργασίας	
17.3. Διάθεση αποβλήτων	304
17.4. Έλεγχος περιβαλλοντικών παραγόντων.....	304
17.4.1. Θερμοκρασία	305

17.4.2. Σχετική υγρασία	306
17.4.3. Φωτισμός	306
17.4.4. Εξαερισμός	309
17.4.4.1. Συστήματα μηχανικού εξαερισμού	309
17.4.4.2. Προβλέψεις για τον εξαερισμό	311
17.5. Θόρυβος	311
17.5.1. Έκθεση σε θόρυβο.....	311
17.5.2. Νομικές απαιτήσεις για τον έλεγχο του θορύβου στην εργασία	312
17.5.3. Κυριότερες υποχρεώσεις των εργοδοτών	312
17.5.4. Εκτίμηση επικινδυνότητας	313
17.5.5. Πρόληψη ή έλεγχος της έκθεσης	313
17.5.5.1. Γενικές αρχές πρόληψης	313
17.5.5.2. Στρατηγικές υποστήριξης.....	314
17.5.6. Υποχρεώσεις των εργαζομένων	314
17.6. Βλάβη προκαλούμενη από κραδασμούς	314
17.6.1. Νομικές απαιτήσεις για τον έλεγχο των κραδασμών στην εργασία.....	315
17.6.2. Υποχρεώσεις εργοδοτών.....	315
17.7. Εργασία σε περιβάλλον με ιονίζουσα ακτινοβολία	315
17.7.1. Ιοντισμός	315
17.7.2. Κίνδυνοι που απορρέουν από την έκθεση σε ιονίζουσα ακτινοβολία	316
17.7.3. Δόση ακτινοβολίας με βιολογικό αποτέλεσμα	316
17.7.4. Ακτινοπροστασία	316
17.7.5. Διατάξεις για τις ιονίζουσες ακτινοβολίες	318
17.8. Διατάξεις για χώρους υγιεινής και ενδιαίτησης	318
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18 • Ασφάλεια σε γραφεία, εργαστήρια και σε επιχειρήσεις μαζικής εστίασης 321	
18.1. Απαιτήσεις ασφαλείας για γραφεία.....	323
18.1.1. Τάξη	324
18.1.2. Έπιπλα και εξαρτήματα.....	324
18.1.3. Ηλεκτρικές συσκευές	325
18.1.4. Ανύψωση και μεταφορά.....	326
18.1.5. Επικίνδυνες ουσίες.....	326
18.1.6. Εξοπλισμός γραφείου	326
18.1.7. Πυρασφάλεια	327
18.1.8. Ατομική συμπεριφορά.....	328
18.2. Έλεγχος ασφαλείας και υγείας στο γραφείο	328
18.3. Ασφάλεια σε συνεργεία	330
18.3.1. Δομικά στοιχεία	330
18.3.2. Περιβαλλοντικά θέματα	331
18.3.3. Μηχανές και εξοπλισμός	331
18.3.4. Εργαλεία χειρός	331
18.3.5. Ηλεκτρική ασφάλεια	332
18.3.6. Πρόληψη και έλεγχος πυρκαγιάς.....	332
18.3.7. Επικίνδυνες ουσίες.....	332
18.3.8. Χώροι αποθήκευσης.....	332
18.3.9. Χώροι υγιεινής, ενδιαίτησης και Πρώτων Βοηθειών.....	332
18.3.10. Διοίκηση.....	333
18.4. Ασφάλεια στη μαζική εστίαση	333
18.4.1. Τραυματισμοί σε επιχειρήσεις μαζικής εστίασης.....	333
18.4.2. Αναγκαία μέτρα προφύλαξης	334